

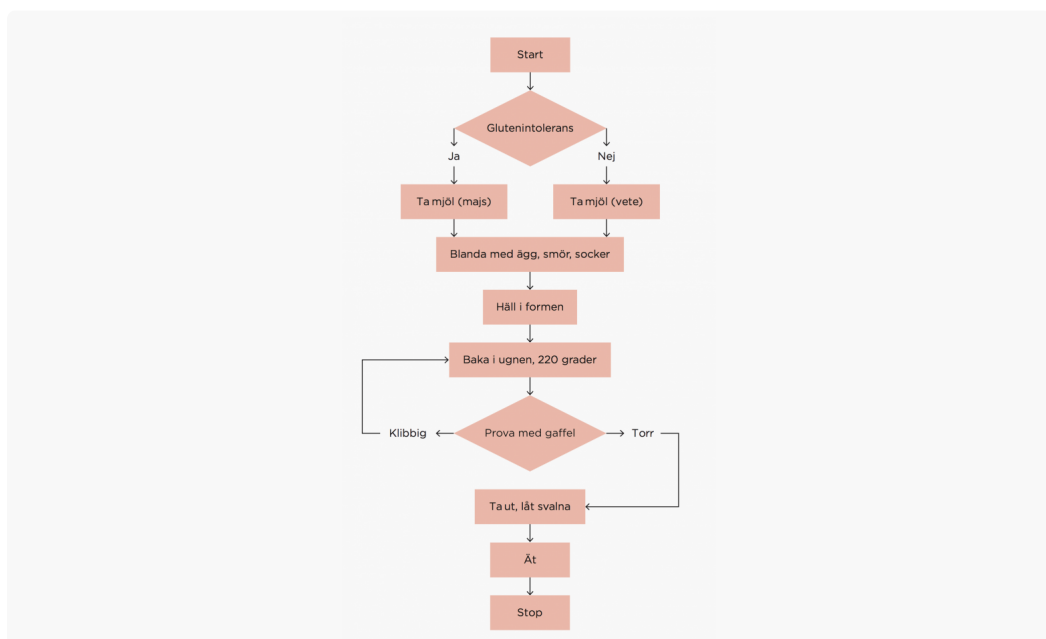
INTRODUCERA KÄLLKRITIK OCH KÄLLTILLIT | ÅK 7-9

Undersök sökalgoritmer

Lektionen handlar om sökkritik, om vad en algoritm är och algoritmers betydelse för hur söktjänster fungerar.

1 Beskriv en algoritm

Titta på infografiken (bilden) som illustrerar vad en algoritm är. Förklara hur en algoritm fungerar genom att avsluta meningen "En algoritm är..."

2

Läs om algoritmer

Läs två textutdrag som beskriver begreppet algoritm. Svara på frågorna.

Textutdrag 1

[e]n algoritm /.../ är en noggrann plan, en ändlig uppsättning regler som bestämmer en följd av operationer för att lösa en specifik typ av uppgift.²

Algoritmer jämförs ibland med recept, alltså att de beskriver i vilken ordning ingredienser ska föras samman för att du ska uppnå ett resultat. Det är alltså algoritmen som bestämmer vilka val vi ska göra och de avgör i sin tur vilken kaka det blir. Vilka val som görs avgörs av en rad omständigheter. Vilka omständigheter som ska leda till vilka val är det som beskrivs i en algoritm.

Källa: 2. Janlert, L-E. och Wiberg, T. Datatyper och algoritmer. Lund: Studentlitteratur, 2000.

Text 2

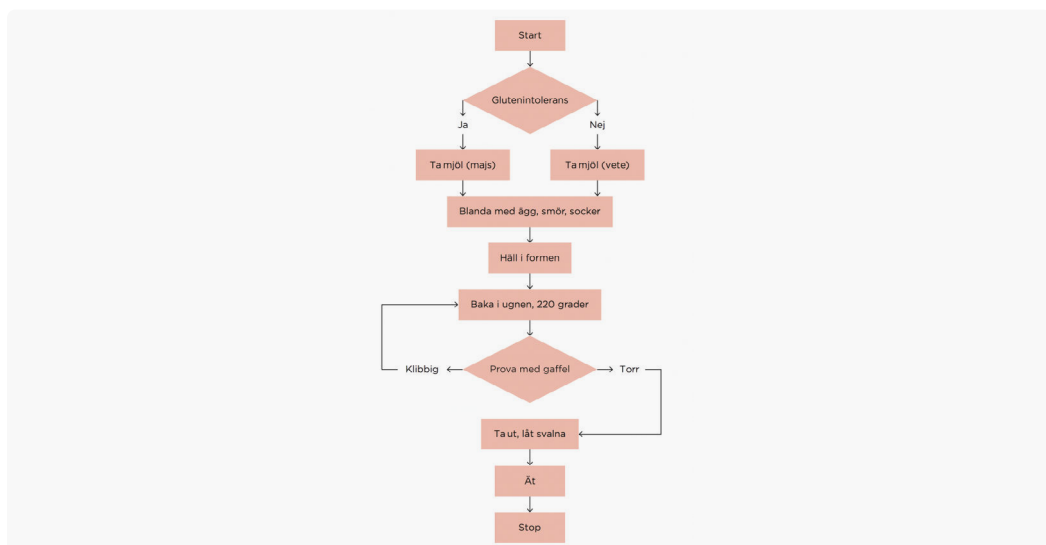
"Enkelt sagt är en algoritm en uppsättning regler som används för att hantera stora mängder information, eller data. Algoritmer är programmerade att bestämma hur datan ska hanteras, och vad datan ska leda till. När du till exempel loggar in på Spotify är det en algoritm som ger dig tips på ny musik du kanske kommer att gilla. Samma sak gäller när du besöker en näthandel och får erbjudanden om olika varor du kan vara intresserad av. Algoritmer används även för att styra priset på din tågbiljett och för att förutspå hur mycket el kraftbolagen behöver producera på vintern. Sanningen är att algoritmer styr stora delar av samhället i dag och utan dem skulle mycket bli kaotiskt.

Enligt Jan Nolin, professor och internetforskare vid högskolan i Borås, är algoritmen oerhört viktig för det moderna samhället.

- All infrastruktur runt omkring oss behöver algoritmer för att fungera. För att kunna planera resurser görs det hela tiden förutsägelser med algoritmer som styr olika strömmar. Trafikströmmar, energiströmmar, internetströmmar, ja allting, säger han."

Källa: Internetkunskap, [Så styr algoritmerna dig](#)¹

Exempel på en algoritm

1. Förklara med egna ord vad en algoritm är på ett sätt som du tror att någon som aldrig tidigare sett eller hört talas om algoritmer kan förstå?
2. I texten står det att "algoritmer är programmerade att bestämma hur datan ska hanteras". Vad betyder det? Programmerade av vem?
3. Enligt Jan Nolin är algoritmer viktiga för det moderna samhällets infrastruktur. Vad betyder det? Ge några exempel! Slå upp ordet i uppslagsverket NE här eller i Svenska Akademiens ordböcker här .
4. Förklara hur ett flödesschema används för att beskriva en algoritm?

3

Sammanfatta

Den information som vi tar del av via olika söktjänster styrs i hög grad av algoritmer. Algoritmer har betydelse för vilken information vi tar del av på internet och hur våra flöden på olika webbplatser ser ut. Är det bra eller dåligt? Kan det finnas både positiva och negativa aspekter?

Ta tillsammans fram två argument för respektive ståndpunkt:

- för att algoritmer styr vilken information vi tar del av på internet
- emot att algoritmer styr vilken information vi tar del av på internet